

Verwijskast voor een duidelijk dagprogramma

Fatima Zorg - Gehandicaptenzorg

De visuele beperking van een cliënt van Fatima Zorg werd steeds groter, waardoor het gebruik van pictogrammen bij de communicatie niet meer voldoende was. Het team is op het idee gekomen een kast met 'verwijzers' te maken: voorwerpen die de cliënt associeert met bepaalde activiteiten. Door middel van voelen weet de cliënt nu precies wat hij gaat doen op een dag en kan het team beter met hem communiceren.

Criteria 1D – 2B – 2I – 3C

Componenten 1, 2

Tags: communicatie, regie, voelen

Aanleiding

Een cliënt van Fatima Zorg gebruikte pictogrammen om zijn dagindeling overzichtelijk en duidelijk te maken. Deze pictogrammen heeft hij nodig in verband met de beperking die de cliënt heeft. Het gezichtsvermogen van de cliënt werd steeds slechter en hij kon de pictogrammen niet goed meer onderscheiden. Met het vooruitzicht dat de cliënt straks helemaal niets meer ziet is er besloten iets anders te gaan zoeken voor de pictogrammen, zodat de cliënt wel de voorspelbaarheid en duidelijkheid houdt in zijn dagprogramma.

Aanpak

Het team van Elzenpas 5/6, waar de cliënt verblijft, is door middel van brainstormsessies op het idee van de kast met verwijzers gekomen. Verwijzers zijn voorwerpen waar de cliënt aan kan voelen, omdat de cliënt maatschappelijk blind is. Na het voelen benoemt de cliënt wat hij gaat doen. Na het uitvoeren van deze activiteit wordt de activiteit afgesloten door de verwijzer opnieuw te geven. De cliënt benoemt dan de verwijzer en zegt dat het klaar is.

Op deze manier wordt duidelijkheid in zijn dagprogramma geboden.

Voorbeelden van verwijzers zijn:

- Shampoofles betekent douchen
- Bord betekent eten
- Beker betekent drinken
- Blokje betekent werken

De verwijzers zijn naar de behoefte van de cliënt aangepast. Hierbij is ook gekeken naar welke voorwerpen hij koppelt aan welke activiteit, zodat het voor hem duidelijk is wat er gebeuren gaat en wat er van hem verwacht wordt.

Ook worden de voorwerpen gebruikt voor het verduidelijken van het dagprogramma.

Deze voorwerpen worden dan in één kast bij elkaar gelegd zodat ze ook gemakkelijk te pakken en te gebruiken zijn.

Verbeterde situatie in de praktijk

De dag is overzichtelijk en voorspelbaar geworden voor de cliënt, nu en in de toekomst. Doordat de cliënt niet overvraagd wordt met iets wat hij niet meer kan zien door zijn achteruitgang (pictogrammen), raakt hij niet onnodig gefrustreerd.

Door alle verwijzers in één kast te leggen weten collega's waar ze de verwijzers kunnen vinden en weer terug kunnen leggen. Door een beschrijving aan de zijkant van de kast weet iedere collega welke verwijzer waarvoor is. Zo ontstaat er nooit miscommunicatie

over de verwijzers tussen de cliënt en de begeleider. Immers, als de cliënt niet begrijpt wat bedoeld wordt, zal hij de verwijzer niet of een andere verwijzer benoemen.

De kast (ook wel communicatiebord genoemd) met de verschillende verwijzers erin.

Voorbeeld van het gebruik van twee verwijzers:

Lege shampoofles

Bij het communicatiebord geef je de cliënt de fles en benoem je samen 'douchen'.

Hij houdt de fles vast tot in de badkamer, legt hem op de badbrancard.

Als hij klaar is en uit de badkamer gaat geef je hem de fles weer, waarna je de fles samen terug bij het communicatiebord zet. Je sluit samen af door 'klaar' te zeggen.

Eten (pap, warm, brood)

Plat bord

Wanneer de cliënt gaat eten ben je vaak al bij het communicatiebord. Dan geef je hem het etensbord, en benoem je samen dat hij gaat eten.

Wanneer hij bijvoorbeeld in de stoel zit voordat hij gaat eten geef je hem het bord en benoem je samen warm/ brood eten. (Wel eerst de stoel 'afsluiten' door 'klaar'.) Hij hoeft dan dus niet per se eerst naar het communicatiebord.

Als het eten klaar is sluit je het af door samen te zeggen eten is 'klaar'. Dan hoeft hij dus ook niet per se naar het communicatiebord.

De cliënt eet dus niet van dit bord!

